

**Dhr. Karremans
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag**

Datum

2 december 2024

Ons kenmerk

AMS-CBB-021224-001

Betreft / Onderwerp

Jeugdzorg

Doorkiesnummer

Email contactpersoon

Bijlage(n)

-

Geachte heer Karremans,

‘We motte prate’, inderdaad. Want na het lezen van [uw interview](#) in het NRC kunnen wij niet anders dan u met klare taal corrigeren. In dit interview veroordeelt u de sector en gezinnen, en suggereert u onterecht dat de uitzondering de regel is. We reageren vanuit onze beroepseer, onze beroepstrots en onze beroepsrichtlijnen.

Gefeliciteerd. Het is u gelukt dat wij, medewerkers die al zeven jaar ageren en actievoeren tegen overheidsbeleid en overheidsuitspraken, rechtstreeks reageren op een interview van een bewindspersoon. Een unicum! Met daarin uitspraken die u niet heeft gedaan op een feestje van de buurman, maar als staatssecretaris. Als één mond uit ons kabinet. Tegen iedere burger die dit leest. Niet in gesprek met ons, maar via de media. We vinden uw uitspraken diskwalificerend, devaluerend, denigrerend en schadelijk. We nemen u dit interview dan ook zeer kwalijk.

Te veel kinderen in de jeugdzorg?

Het aantal kinderen die een vorm van jeugdzorg hebben vraagt om duiding en om verder onderzoek. U weet namelijk niet wat het is wat deze vraag veroorzaakt, en u tast feitelijk in het duister. Net als ieder ander die scenario's loslaat op dit vraagstuk. Met dat verschil dat u de staatssecretaris bent, die niet zomaar kan shoppen uit welgevallige meningen, maar zal moeten sturen op basis van feiten. Door beloftes te doen in dalende aantallen doet u slechts aan simpele symptoombestrijding, die door het ontbreken van feiten en sturing op die feiten ook helemaal niet evident gaat lukken. Maar wel resulteert in steeds strakkere klemmen waarbinnen wij ons werk moeten doen; politieke beloftes zullen en moeten behaald worden, immers.

We zetten er voor het voorbeeld een net zo valide frame tegenover: in de huidige complexe wereld en maatschappij, het lage vertrouwen in onze overheden en dus het missen van houvast en hoop op beter, het wegvallen van bestaanszekerheid en basisvoorzieningen, het uithollen van de civil society, de publieke sector en preventie, het missen van cruciale ontwikkelingsjaren tijdens corona, toenemende mentale ongezondheid onder jongeren, de vergaande individualisering en de normalisering van het zichtbaar en bespreekbaar maken van problematiek, valt één op de zeven kinderen met een vorm van jeugdzorg misschien zelfs nog wel mee.

Waarmee we maar willen zeggen; getallen zeggen niets zonder verder onderzoek en duiding. Zelfs de simpele vraag of het hier over het aantal kinderen of aantal beschikkingen gaat, kunt u niet beantwoorden.

Te veel zorgaanbieders richten zich op lichte zorg

Ten eerste is de term 'lichte zorg' niet gedefinieerd. Ondanks u geen definitie kunt geven, heeft u hier vreemd genoeg wel een mening over: Het is te veel, onnodig of het is geen jeugdzorg.

U noemt 'tentamenstress' als voorbeeld van 'lichte zorg'. Suggesteren dat een groot deel van de jeugdzorg zich de hele dag bezighoudt met tentamenstress is een gotspe. U creëert hier een beeldvorming die, via de fantasie van de toehoorder, vrij kan worden ingevuld om rücksichtslos zorg weg te strepen. Wat gemeenten momenteel dan ook jammerlijk doen. Zonder de inhoudelijke kennis te hebben om te snappen wat ze eigenlijk wegstrepen.

U suggereert dat de jeugdzorg van dergelijke lichte en onnodige zorg bol staat. Zelfs dusdanig dat we via het aanpakken hiervan de hele jeugdzorg uit het slop kunnen trekken. Als we maar deze, ongedefinieerde en ononderbouwde, zogenaamde veelheid van onnodige lichte zorg niet meer zouden bieden. Dan kunnen we zogenaamd voldoende besparen en kunnen we de schaarse capaciteit inzetten op de 'echt noodzakelijke zorg'. Waarbij dat laatste overigens net zo ongedefinieerd is.

Maar u kunt deze hele gedachtegang en stellingname niet onderbouwen. Want dat zou betekenen dat u zicht heeft op de vastgestelde definitie van 'lichte' en 'onnodige zorg' en 'de echt noodzakelijke' zorg. En op de omvang van die lichte en onnodige ingekochte zorg. De producten die daarvoor ingekocht zijn. De kosten daarvan. Het aantal medewerkers en de hoeveelheid mensen die hier gebruik van maakt. Daarmee zou u de enige persoon in Nederland zijn die deze gegevens heeft. Het wordt dan hoog tijd om deze feiten te openbaren.

Ons grote bezwaar is dat u overheidsbeleid hangt aan dit ononderbouwde en ongedefinieerde politieke frame. Als u eigenlijk gewoon bezuinigingen zoekt, dan kunt u die vinden in de totale versnippering van gremia *aan* de zorg. En als er iets minder moet, dan is het de omvang van de bureaucratie. Waar professionals in de jeugdzorg zo'n [60% van hun tijd](#) aan besteden. Neem daar uw stelselverantwoordelijkheid op.

Paradox

We wijzen u bovendien op de paradox in uw betoog, door enerzijds te ageren tegen 'te veel lichte zorg' en anderzijds in te zetten op 'vroegtijdige zorg' vanuit de wijkteams. Hoe noemt u die vorm van zorg dan?

'Niet even snel een lijstje van dit wel en dat niet'

U stelt dat u niet even snel een lijstje kan maken van 'deze zorg wel en deze zorg niet'. Misschien moet u dat om te beginnen ook niet willen doen. U heeft er namelijk geen kennis van. Misschien moet u het zo organiseren dat u ons meer in staat stelt en faciliteert om dat te doen. Tot die tijd is het dan wel wijs om hier dan ook 'niet even snel een interviewtje' op los te laten.

Niet 'gelijk' naar de jeugdzorg kijken

U stelt: 'Ouders accepteren geen nee en rennen gelijk naar een hulpverlener'. Hier staan wij op voor ouders. Voor wie het in de regel ongelofelijk dapper is om rondom (de omgang met) hun kinderen en/of hun privé gezinssituatie naar buiten te treden en dit te delen met een dan voor hun onbekende.

U laat hier geen inlevingsvermogen zien in ouders die dit aandurven, noch ouders die goede zorg dragen voor hun kinderen. Die waar nodig inderdaad een kind van 12 naar een psycholoog brengen. Dat is dan ook de ouderlijke zorgplicht.

U diskwalificeert ouders door een karikatuur te schetsen van hun zorgen en zorgvragen voor hun kinderen. U veroorzaakt hiermee zorgmijding bij mensen die twifelen om deze stap te zetten wegens de kwetsbaarheid en afwegingen die hiermee gepaard gaan. Uw uitspraken vinden wij kwalijk.

Heeft u onderzoeksgegevens over de stelling dat er 'gelijk' naar de jeugdzorg wordt gekeken? Onzes inziens spreekt u hier niet op basis van feiten. We verzoeken u hiermee te stoppen.

Professionals vinden het moeilijk om nee te zeggen.

U steekt hier een mes in onze rug. U devalueert ons beroep en ons vakmanschap. Het is voor ons onaanvaardbaar dat u deze uitspraak doet zonder ook maar enige vorm van onderzoek. Uw opmerking raakt zo'n 45.000 medewerkers. Is dit echt wat u stelt?

Waar gemeentelijke consulenten, wmo-teams, voordeurteams van jeugdhulp organisaties, doorverwijzende artsen, Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis, jeugdbeschermers en zelfs kinderrechtshouders triageren. En daarna ook de uitvoerende hulpverleners in de jeugdzorg, jeugdhulp, jeugd-ggz en jeugdgehandicaptenzorg. Die elke dag afwegen of zij wel of niet moeten doorgaan met de geboden zorg. En geen enkel ander belang dienen dan zorg aan kinderen zo lang als nodig en zo kort als het kan. U huurt ons namens de maatschappij in, juist omdat wij zijn opgeleid om dergelijke beoordelingen te doen. Ons vak begint daar waar u het niet meer weet.

Symboolpolitiek

U bedrijft hier bovendien symboolpolitiek. Want bij doorvragen over *welke* kinderen in zorg er dan volgens u kunnen worden afgesloten of kunnen worden uitgesloten van zorg, blijft het angstvallig stil. Sterker; medewerkers dienen over te werken om alle cliënten vooral wel te blijven helpen en er wordt dagelijks gedrukt op 'continuïteit van zorg' en 'declarabiliteit' (direct cliëntcontact). Waarvoor we overigens, met name wegens de ontplofte bureaucratie, inmiddels nog [19 minuten per kind per week](#) overhouden. Wat we niet doen; we werken dus structureel over.

'Het moet minder' is daarmee niets minder dan symboolpolitiek, verkondigd met een hoop poeha, maar zonder genomen verantwoordelijkheid voor de invulling ervan. Waarbij de omgang met deze dubbele opdracht zonder kaders ('het moet minder, maar je moet alles blijven doen'), en de gevolgen ervan, op onze schouders wordt gelegd.

Het is dat wij in onze keuzes wijzer zijn, maar uw opmerkingen nodigen ons uit om vanaf vandaag structureel nee te zeggen en onze cliënten bij u op de stoep af te zetten.

Ga van onze stoel af

Het is een decentraal stelsel, u bent stelselverantwoordelijk, maar u permitteert zich ruimte in te nemen tot op onze stoel. Zelfs tot quotes wat wij zouden moeten zeggen tegen ouders in complexe scheidingen. Daarbij is uw advies – ‘de gemeente moet gewoon zeggen dat ouders geen ruzie moeten maken’ - ook nog serieus schadelijk voor kinderen met KOPP-problematiek, of in situaties van intieme terreur of ouderverstoting. Wij verzoeken u dan ook van onze stoel af te gaan en uw plek als stelselverantwoordelijke in te nemen.

U rapporteert verder over een groepsaanbod voor meisjes in Utrecht. U mag ervan uitgaan dat door onze collega's aldaar in die specifieke situatie zorgvuldig is gekozen voor deze inzet. Of dat onze collega's roeien met de riemen die door de gemeente wel of niet worden gegeven. Dat u dergelijke inzet ziet als iets wat dan uniform over alle jongeren in iedere situatie uitgerold kan worden en per definitie helpend is, is een sterke versimpeling van wat passende zorg is en ons vakmanschap.

Samenleving moet grotere rol spelen

U bent zich naar ons oordeel te weinig bewust wat jarenlange liberale kabinetten hebben veroorzaakt door de uitholling van ons collectieve welzijn. De overheidszorg is steeds verder van de overheid af georganiseerd. Versnipperd in talloze, al dan niet mandaat hebbende, gremia en naar burgers teruggeduwd.

Tegelijk worden burgers geacht tot het uiterste te participeren in het kapitalisme. De civil society, community-denken en preventie is door de overheden weggeorganiseerd en tot het maximale uitgehold.

Dat u nu oproept tot een grotere rol van de samenleving bij de zorg voor onze kinderen is cynisme ten top. Bovendien zien wij u geen enkele poging doen om de samenleving, wetten en regelgeving dan ook dusdanig in te richten die deze gewenste rol dan ook faciliteert.

U kunt met het jarenlange overheidsbeleid, marktdenken en de huidige overheidsrichting niet anders dan verwachten dat de formele zorg nog de enige plek is waar gezinnen en kinderen in deze complexe maatschappij zich nog toe kunnen wenden.

Tot slot

We verwachten op korte termijn een reactie van u en nodigen u uit om een maand lang met ons mee te lopen. Wellicht dat u dan zult begrijpen welke waarde wij hangen aan uw woorden.

Met vriendelijke groet,

Kaderleden (actieve leden) van FNV Jeugdzorg; jeugdzorgmedewerkers uit heel Nederland.